СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 3. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 5 січня 1933. VOL. XLI. No. 3. Jersey City, N. J., Thursday, January 5, 1933. THREE CENTS.

ВБИТІ Й РАНЕНІ ПІДЧАС СТРІЛЯНИНИ ПОМІЧНИКІВ ШЕРИФА З МАЙНЕРАМИ

ТЕЙЛОРВІЛ (Ілинойс). — Вбито одну жінку й одного майнера, а ранено коло 15 майнерів підчас бійки, яка вивязалася між помічниками шерифа і майнерами та пікетчиками майни ч. 7, що належи до „Пібаді Кол Компані".

Вбита жінка, місис Емма Комерлотто, була матірю трох дітей. Вийшла на ґанок хати, як впала куля і прошила її серце.

Вбитий майнер, Вінсент Родемс, належав до тих, що працювали в майні. Він саме вийшов з майни, як зачалася боротьба між пікетчиками і помічниками шерифа. І тоді влучила його куля. В боротьбі взяли участь 150 помічників шерифа, які охороняли тих майнерів, що працювали в майнах, перед пікетчиками.

Хто перший стріляв, пікетчики чи помічники шерифа, того досі офіціяльно не стверджено.

Майна, біля якої прийшло до цеї трагедії, платить майнерам по $5 денно. В ній працюють майнери, що належать до юнії, котрі злучені з „Юнайтед Майн Воркерс оф Америка", яка згодилася на таку платню. Пікетчики належать до „Проґресив Майн Юніон", яка відорвалася від старої юнії й домагається вищої, себто давньої майнерської платні.

МОЖЕ ПРИЙТИ ДО РОЗРУХІВ, Як ДОПОМОГА НЕ ДОПИШЕ.

ВАШИНҐТОН. — Перед „Сенат Менюфектюрс Коміті" зізнавав Г. Л. Люрі з Ню Йорку в справі приняття конґресом допомогового законопроєкту, який запроєктували сенатори Костіґен і Ла Фолет. Люрі зізнав як представник „Амерікен Асосійшен оф Сошел Воркерс" і жидівського бюра для соціяльних дослідів. Він предложив звіт з 44 міст і 25 стейтів, з якого виходить, що в тих містах і стейтах безробітне населення терпить чим далі тим більшу нужду. В однім місті, кажеться у звіті, померли за один місяць 14 малих дітей, бо їх не відживлювали матери так, як треба.

Далі говорив Люрі про „походи голодуючих" у Дітройт, Шикаґо, Клівленд, Толідо, Даляс, Сіетл і в інших містах. Він згадував за те, що безробітні падають на урядовців бюр посередництва праці чи ріжних допомогових інституцій. А це все може довести до дуже серіозних заворушень, коли не буде заради, себто роботи для безробітних або допомоги.

БЕЗ ФЕДЕРАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ НЕ ПІДЕ.

НЮ ЙОРК. — Ґарві Ґібсон, голова „Емердженсі Унемплоймент Реліф Коміті", звернувся до ґовернора Лімена з предложенням добути для безробітних федеральну допомогу, бо без неї неможливо тепер обійтися.

ЗА ЗНИЖКУ ВАРТОСТИ ДОЛЯРА.

ВАШИНҐТОН. — Деякі сенатори, на чолі з Бороу, розпочали кампанію, щоби обнизити вартість доляра. Кажуть, що висока американська валюта не може вдержатися, коли 32 держави покинули золоту стопу. Американський фармер зможе дістати вищі ціни тільки тоді, коли вартість доляра впаде.

ЖІНКИ ВИБИВАЮТЬСЯ НА ПЕРЕДОВІ МІСЦЯ.

БІСМАРК (Норт Дакота).—Місіс Міні Д. Крейґ, жінка маломісточкового банкира, зістала вибрана президенткою палати послів у леґіслятурі стейту Норт Дакота.

Місіс Крейґ любила музику і цвіти, а потім взялася до політики. Те останне дало їй найбільше задоволення. І вона радить іншим жінкам братися до участи в громадськім життю й здобувати чимраз вищі суспільні становища.

ЗЛЕТІЛИ З ГОРИ ВАШИНҐТОН.

НОРТ КОНВЕЙ (Ню Гемшір). — Місс Джесі Гвайтгед, дочка університетського професора, і Волтер Сторджес, студент, хотіли видістатися на гору Вашинґтон і злетіли в долину, глибоку яких 400 стіп. Це чудо, що не загинули, а тільки сильно потовклися. Виратували їх 4 члени Гарвардського Ґірського Клюбу та несли непритомних на ношах три милі серед снігів і леду.

САМОГУБСТВО ВИНАХІДНИКА.

НЮ ЙОРК. — Отруївся ґазом Алберт Шварц, австрійський Німець, бувший австрійський резерв офіцир, котрий винайшов охоронну камізельку, що хоронила тіло перед кулями. Він теж винайшов скорострільний малий кріс, а також уліпшив леґкопад. За те все дістав добрі гроші, але втратив їх на спекуляції.

ДО ВІДОМА ВСІМ ВІДДІЛАМ, УРЯДНИКАМ І ЧЛЕНАМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА в ЗЛ. ДЕРЖАВАХ і КАНАДІ!

ОТСИМ ПОДАЄТЬСЯ, ЩО:

XVIII. ЗВИЧАЙНА ГОЛОВНА КОНВЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

ВІДБУДЕТЬСЯ В МІСТІ

DETROIT, MICHIGAN,

ПОЧАВШИ ВІД 15-го ТРАВНЯ (MAY) 1933 РОКУ.

Згідно зі статутом, до заступництва і голосу на конвенції члени У. Н. Союза є управнені в слідуючім порядку:

Відділ, складаючийся з не менше як 25 членів, а не більше як 50 членів, є управнений до одного делеґата з одним голосом у всіх справах, полагоджуваних на конвенції.

Відділ, складаючийся з більше як 50 членів, але не більше як 100 членів, є управнений до одного делеґата з двома голосами.

Відділ, складаючийся з більше як 100 членів, але не більше як 150 членів, є управнений до одного делеґата з трома голосами.

Відділ, складаючийся з більше ніж 150 членів, має право до двох делеґатів з чотирма голосами.

Жаден відділ або делеґат не може мати більше як чотири голоси.

Відділ, котрий має менше як 25 членів, має право злучитись у виборі з другим відділом, котрий також має менше як 25 членів, та коли оба разом будуть мати не менше як 25 членів, можуть спільно вибрати одного делеґата. Де задля більшого віддалення межи такими двома малими відділами спільний вибір неможливий, після обопільного порозуміння і згоди, один може вибрати делеґата, а другий заступника, причім більшому числом членів відділови прислугує право вибору делеґата, а меншому відділови право вибору заступника.

Вибори делеґатів і їх заступників мають відбутися на протязі 60 днів від дня проголошення конвенції.

Всі делеґати і їх заступники мають бути вибрані на однім і тім самім звичайнім мітінґу відділу, або злучених відділів, більшістю присутних і голосуючих членів.

Делеґатом на конвенцію У. Н. Союза не може бути вибрана така особа, що не має всіх кваліфікацій на урядника відділу, та не є щонайменше рік членом у тім відділі до дня розпочаття конвенції, та не є Українцем або Українкою.

Хоч би якась особа мала всі приписані кваліфікації, то не може бути делеґатом та займати місце на конвенції, коли в часі проголошення конвенції або в часі вибору або в часі конвенції вона є урядником якоїнебудь іншої запомогової орґанізації.

Головна Управа взиває всі відділи, управнені до вибору делеґата, сповнити свій обовязок точно після правил статута. Кождий відділ повинен старатися бути репрезентованим, бо від конвенції залежить дальший розвій і будучність орґанізації.

Місце конвенційної галі і проґраму конвенції оголоситься пізніше.

Джерзи Сіти, Н. Дж., дня 30 грудня 1932 р.

М. Мурашко, предсідатель.
Ів. Каштанюк, секретар рекордовий.
Роман Слободян, секретар фінансовий.
В. Левчик, касієр.
П. Мацийовський, завідатель „Свободи".

ЗАМІТНИЙ ГОЛОС ПРО ПІДКАРПАТТЯ.

В соціялістичному клюбі у Празі виголосив реферат про голод на Підкарпатті бувший віцепрезидент Краєвого Уряду, Еренфельд. У ньому зазначив він між іншим і те, що хоч біда велика розсілась у цій країні, то проте нема там жебраків, бо „гордість і почуття гідности людини там дуже поширені". Еренфельд підкреслив, що підкарпатське населення вилізе з сучасної біди, коли піднесеться культурно і господарсько. Він кладе велику вартість на молоде покоління, що росте у своїй школі. Воно остаточно зліквідує шкідливу ментальність частини підкарпатської інтеліґенції. Прелеґент мав на думці русофілів, що в останньому часі повели завзяту нагінку на навчання народньою мовою у школах Підкарпаття.

ВОВКИ НА ВИЛЕНЩИНІ.

У північно-східній частині новгородського воєвідства, що притикає до Виленщини, появилися цілі стада вовків, які наробили великих шкід. В одній місцевости вовки кинулись на ціле стадо худоби й заїли кілька коней. Підчас одної облави застрілили 12 вовків.

АРЕШТУВАЛИ ЄЗУЇТІВ.

У звязку з викриттям тайної політичної орґанізації в Ковні, яка виступала проти уряду, поліція перевела ревізію в тамошнім монастирі оо. Єзуїтів. Від якогось часу литовська поліція спостерегла, що ріжні впливові люди в Ковні дістають протиурядові проклямації з підписом Центрального Комітету Свободи. Ствердили, що ті відозви друкувалися в ковенськім єзуїтськім монастирі. У звязку з цим арештували єзуїта о. Лавкайтіса й трох інших визначних католицьких діячів на Литві.

АФЕРА В ПОЛЬСЬКОМУ ПОСОЛЬСТВІ В АВСТРІЇ.

Віденська преса повідомляє, що митні австрійські власти в Ґмінді перевели особисту ревізію в жінки урядника польського посольства в Відні, д-ра Парнеса, і сконфіскували їй 198,000 австрійських шілінґів і деяку скількість інших валют. У звязку з цею аферою д-р Парнес зложив на руки польського посла у Відні подання, щоби проти нього почали дисциплінарне слідство. Посол припинив д-ра Парнеса в урядуванню і дотичні акти відослав до Варшави.

ПРОЗРІВ ПО 35 ЛІТАХ СЛІПОТИ.

Один 35-літній Чех, сліпий від уродження, прозрів після операції очей. Перші враження цього пацієнта були потрясаючі: будучи сліпим, він зовсім інакше уявляв собі світ. Пацієнт ще не зовсім привик до красок. Він ще мусить учитися дивитись і кілька разів на день мусить ходити з завязаними очима.

ЧОМУ ЗАСТРІЛИЛАСЯ ЖІНКА СТАЛІНА.

В Москві рознеслася поголоска, що жінка Сталіна, Алелуєва належала до опозиції в комуністичній партії. На засіданню політичного бюра сказали Сталінови й дорікали йому, чому він дозволяє, щоб його жінка приймала в себе змовників. Сталін наказав, щоби вислано до помешкання на Ґорках, де його жінка стало мешкала, ҐПУ, щоб зробили там ревізію й переконалися, що проти його жінки клевечуть. ҐПУ явилося в помешканню Алелуї. Але вона спротивилася ревізії, жадаючи, щоби їй дозволено говорити телефонічно з Кремлем. Але ҐПУ на це не згодилося. Тоді вона в приявї ҐПУ застрілилася револьвером.

БОЛЬШЕВИКИ РОЗСТРІЛЮЮТЬ СВОЇХ КОМІСАРІВ НА УКРАЇНІ

КАРАЮТЬ СМЕРТЮ ЗА ТЕ, ЩО НЕ ДОСИТЬ РЕТЕЛЬНО ВИТИСКАЛИ ВІД УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН ЗБІЖЕ ДЛЯ МОСКОВЩИНИ.

МОСКВА (СССР). — Трох вищих урядовців одного району в Дніпропетровській окрузі й голову районового комітету комуністичної партії засуджено на розстріл за саботаж і шкідництво при хлібних заготівлях. Вісім інших комуністичних достойників цього таки району засуджено на довший час до вязниці. Саботаж і шкідництво засуджених виявилися в тому, що вони подали нібито значно зменшені дані про врожай збіжа в їх районі, чому їх район здав державі порівнюючи з іншими районами найменше збіжа.

Комуністична влада обвинуватила їх у змові з „куркулями", в саботажі та в зраді інтересів робітництва, а тому розстріляно: секретаря районового комітету комуністичної партії, Головіна; предсідника районового комітету, Паламарчука, й старшого аґронома в районі, Аністрата. Крім того трох засуджено на 10 років вязниці кождого, а пятьох на вісім років кождого.

Московська ґазета „Ізвестія" погрожує суворою карою всім тим, котрі не виконують на місцях приписів комуністичної влади про збір збіжа для потреб Московщини та цілої Росії.

КАНДИДАТ НА ЦАРЯ ЗАГОВОРИВ.

ПАРИЖ (Франція). — Бувший великий князь Кирило, котрий тепер жиє вигідно під Парижем і котрий проголосив себе „царем Росії", видав своє новорічне послання до російської червоної армії й фльоти. В посланню він закликає червоних військових пригадати „матушку Расєю" та повстати проти комуністичної влади, щоби він, цар Кирило, міг скорше сісти на престолі своїх предків.

Кирило відомий з того, що в часі революції пособляв революційним військам скидати останнього царя Миколу та встановлювати революційну владу". Тоді він перший з царського роду присяг на вірність революційному урядови.

ПОЛЯКИ ПРОТЕСТУЮТЬ.

ЛОНДОН (Англія). — Польський амбасадор звернувся до англійського уряду з протестом проти того, що приватна радійова стація, яка передає новинки зі світової політики, в свому новорічному огляді назвала Польщу одною з найбільше мілітарних держав світа. Польща витрачує на армію 30% свого державного буджету.

Амбасадор каже, що стація правдиво подала відомости про мілітарний стан Польщі, але не пояснила, чому вона тримає таку велику армію, бо тоді світ знав би, що приневолює Польщу до мілітаризму.

Подібний протест заявив теж італійський посол, бо Італію названо державою, яка веде переговори про обеззброєння, а в той час сама поспішно зброїться.

ЯПОНІЯ ПІЧНЕ ЗАХОПЛЕННЯ ПРОВІНЦІЇ ДЖЕГОЛ.

ШАНГАЙ (Китай). — Несподіване захоплення Японцями міста Шангайквану Японці пояснюють необхідністю забезпечити операції своєї армії в провінції Джеґол, щоб її остаточно прилучити до Манджурії, якої частиною вона завжди була. Операції в провінції Джеґол пічнуться в короткому часі.

Підчас оборони Шангайквану від японського нападу Китайці мали великі матеріяльні втрати та страти в людях. Стало відомо, що Японці знищили до ноги цілий китайський батальон в числі 500 осіб, а крім того в інших частинах війська є багато вбитих та поранених.

РОСІЯ ХОЧЕ УГОДИ З ЯПОНІЄЮ.

ТОКІО (Японія). — Тут відомо, що Росія, не зважаючи на катеґоричну відмову Японії підписати з нею пакт про ненападення, знову буде старатись добитися згоди Японії на такий пакт. У тій цілі посол Трояновський відвідає японських міністрів негайно по святах.

Російські большевики стараються за всяку ціну ввійти в згоду й приязнь з імперіялістичною Японією, щоб забезпечити собі спокій на Далекому Сході, де японська армія в Манджурії дійшла до кордонів Сибіру.

КИТАЙ ГОТОВИЙ ПОКИНУТИ ЛІҐУ НАЦІЙ.

ЛОНДОН (Англія). — Китайський посол заявив, що коли Ліґа Націй далі нічого не зробить у справі замирення на Далекому Сході й стримання японського імперіялізму, то Китай покине Ліґу Націй, як інституцію, котра не може робити нічого позитивного й пожиточного.

"SVOBODA" (LIBERTY),
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДАНЦІҐ—ЛЬВІВ

Світ увійшов у новий рік з цілою низкою дуже важних проблєм, які треба розвязати, якщо в світі не має наступити ще більше міжнароднє напруження і ще більший хаос. Отих нерозвязаних міжнародніх проблєм є багато. Та одно впадає в очі: що коли про них тепер мова, всюди виставляють питання Данціґу й данціґського коридора. Не цікавить нас тут те, що це питання торкається Польщі та що його розвязка, якщо до неї прийде шляхом нової війни, принеслаб і українському народови під Польщею ріжні гороскопи. Тим разом хочемо звернути увагу тільки на те, чому так багато говориться у світі про Данціґ, а так мало примітом про Львів і 7 міліонів Українців під Польщею. Адже Данціґ не бунтується. Там не падають стріли, там не вбивають польських урядовців. А на українських землях під Польщею завжди кипить. І ті землі ще найбільше протестують проти польського окупанта. А Данціґ — може найменше.

Та є велика ріжниця між Данціґом і українськими землями під Польщею. За Данціґом стоїть німецька держава і німецький уряд. Є кому упімнутися, є кому на міжнародній арені за Данціґ постояти, є кому підтримувати Данціґ у його змаганнях. Всього того бракує українському народови під Польщею. Вправді його землі граничать із землями „Радянської України", себто з рідною країною. Вправді ті землі межують з територією, на якій формально держать владу представники „селян і робітників". Та, як бачимо, всюди по світі підносяться протести проти польських надужить над українським народом під Польщею. Навіть англійські лорди протестують. А „влада робітників і селян" не побивається за долю катованих Польщею українських селян і робітників! Вона віддала ті землі в Ризі Польщі на поталу цілком таксамо, як віддали їх аліянти рішенням Ради Амбасадорів. Тільки в аліянтських державах всетаки час від часу підносяться якісь голоси в обороні українського народу під Польщею, а Радянська Україна, чи совітська Москва, мовчать. Бо те, що вони пишуть по своїх ґазетах чи говорять на мітинґах проти польського фашизму, не має ніякого значіння.

Перед Польщею вони не протестують. Ні не протестують ніде на міжнароднім форумі. І тому поневолені українські маси змушені самі боронити себе перед Польщею. І тому про Данціґ більше в світі говорять ніж прс міліони поневолених Українців під Польщею.

І. Сулима.

ВІЙНА ЗА ХЛІБ

Приступаючи до виконання пятирічного пляну, московські комуністи хвалилися, що дуже скоро вирішать „хлібну проблєму" так, що буде що їсти й людности в СРСР і знайдуться великі лишки для вивозу за кордон. Але ці широкі пляни так і лишилися плянами на папері. Життя в Радянському Союзі показує факти щоденної, упертої, часто й кривавої боротьби між комуністичною владою та поневоленими селянами. За отой шматок хліба. Не треба цих фактів діставати тайною дорогою, бож у самих большевицьких часописах маємо обширні відомости про те, як диктаторська Москва розвязує „хлібну проблєму".

Як це було й раніше, **боротьба ведеться головно за українське збіже.** Ще й досі в Москві панує погляд, що, мовляв, „хитрий хахол" тільки так удає, що він не має хліба, а в дійсности він заховав собі в ямах пшеницю як золото. Тим то й не вважають московські диктатори на те, що на Радянській Україні голод і що люди пухнуть і вмирають від голоду тисячами.

В перші роки большевицької революції, коли російська червона армія завойовувала багату на харчові продукти Україну, український нарід мав силу, щоб виступити проти напастників зі зброєю в руках. Відомий московський комісар Шліхтер писав, що в 1919 році **кождий пуд (16 кг.) здобутої на Україні пшениці був облитий людською кровю.**

Часи геройської боротьби, розпорошеної в поодиноких повстанських відділах української маси, минули.

І до наших часів можна прикласти Шевченкові слова:

„Гомоніла Україна, довго гомоніла,
Довго, довго кров степами
Текла, червоніла.
Текла, текла, та й висохла..."

Не ревуть гармати над Дніпром, але боротьба за хліб не припинилася, тільки набрала іншої форми. Не зброєю, а **саботажем,** руйнуванням усіх плянів комуністичної партії борються селяни й робітники на Україні проти комуністичного московського здирства. Ці саботажі відбуваються також в інших частинах радянського Союза, але самі комуністичні ґазети підчеркують, що **спротив „хлібозаготівлям" робиться головно на Україні та на північному Кавказі.** Відомо, що **Північний Кавказ — Донщина, Кубанька та Терська область заселені в більшости Українцями.**

В цій боротьбі за хліб помічаємо дещо **нове.** Раніше комуністична партія одноцільно виступала проти „куркуля". Кождий комуніст уважав, що грабувати селянина — це святе діло. Тепер, як показують самі радянські ґазети, настала зміна.

А саме, вже й комуністи на Україні та на північному Кавказі подекуди намагаються охороняти інтереси селянства та всієї місцевої людности. Москва старим звичаєм приписує все це впливам „глитаїв". Послухаймо, як це описує московська „Комсомольская Правда" з 23 листопада 1932 р.:

„Рештки ліквідованого глитайства та білоґвардійської контрреволюції виявили себе досить сильними, щоб улізти в управи колєктивів та розвинути свій вплив не тільки на відсталих селян, але також на частину сільських комуністів і комсомольців і **зорганізувати явний саботаж проти розпоряджень партії та радянської влади. Є ціла низка фактів, коли комуністи й комсомольці самі ховали збіже від держави, самі крали збіже,** власність колєктивів, виступали як орґанізатори глитайського саботажу і дійшли до **явної зради** супроти пролєтарської революції та інтересів робітничо-селянської держави".

Треба виразно сказати: **такого загального** обвинувачення сільських комуністів в радянській пресі ще ніколи не бувало.

З комуністичного царства, забитого дошками від іншого світа, іноді вирветься правдива звістка. Це, як у тій казці про короля, що собі звелів пошити найтоншу одежу: всі його піддані, хоч бачили, що король голий, боялися це йому сказати, аж нарешті знайшовся малий хлопчик, який сказав це йому щиро й отверто. Також московський орган комуністичної молоді написав **правду** про **загально відомі факти.**

В чому виявляються оті „куркулівські саботажі", яким помагають також сільські комуністи? З большевицьких ґазет довідуємося, що „контрреволюційні" комуністи разом з селянами роблять підпали стіжків, ховають збіже в глибокі, спеціяльно зроблені **ями.** Інші молотять снопи абияк, щоб потім, без контролі „центру", помолотити дітям на пироги ще раз.

Селяни, щоб заховати від загребущої Москви своє збіже, не дають молоти на державні млини, а мелють у себе дома і в примітивних хатніх млинах. На самій Одещині знайдено 125 тайних хатніх млинів.

Москва, побачивши, що на українських землях іде до якогось порозуміння між комуністами та селянами, рішила відразу зліквідувати таку „контрреволюцію". Негайно зроблено „чистку" в комуністичній партії: **протягом тижня виключено на Радянській Україні з партії десяту частину комуністів, головно по селах.** Ударивши по „панах", Москва **не** помилувала й „мужиків": проти українського селянства зорґанізовано **судові комісії.** Для самої Київщини створено таких переїздних комісій аж **десять.** За найменше підозріння, що той або інший селянин не досить „льояльний", його присуджують на 3—10 років заслання або й на „найвищу міру" (розстріл).

Москва не визнає голоду на Україні. Хто скаже про голод, той відразу попаде в число „контрреволюціонерів". В СРСР можна писати про голод у Японії та в Німеччині, в Бразилії та й на острові Ісляндії, але не можна сказати, що „король голий". В харківськім „Більшевику України" ч. І-ІІ 1932 року послідними словами лають якогось учителя Мотренка, який, „зясовуючи студентам крізу в країнах капіталізму, говорив, що наша країна теж може переживати крізу й що така кріза у нас тепер є — **з постачанням робітникам мяса".**

Як він смів говорити про крізу й недостачу мяса, коли з Москви проголошено, що в СРСР усі „благоденствують"?

І питаєшся сам себе: „Доколі, о Господи"?...

МИХАЙЛОВИ ГАЙВОРОНСЬКОМУ

Співай нам, козаче,
Співай ці пісні,
Що славою стали
На віки вічні
В кривавих змаганнях за волю

Співай про цю славу,
Нехай залуна
В широкому світі
Вона — хоч сумна,
Та диха палкою любовю.

Нехай тая слава
Із нами жиє,
Хай силу могучу
В серця нам віллє
Страждання усі пережити.

І край наш чудовий
В піснях оспівай,
І нарід, що ворогом
Змучений вкрай
За правду святих ідеалів.

Спитай в своїй пісні,
За що розпняли,
За що море крови
І сліз розлили
В коханому нашому краю.

Нехай твоя пісня
Подасть нам надій
До здійснення наших
Бажань і тих мрій,
За котрі борці умирали.

І глумом хай буде
Вона увесь час
Для тих, що з мечами
Підняли на нас
Свої окровавлені руки.

П. Т.

РОЗВАЖАННЯ ПРО РІДНИЙ КРАЙ.

Стою собі при Дунаю
Тай думку думаю:
Краю рідний, краю милий,
Чом ти такий нещасливий?

Чом наш нарід так бідує
У ляцькій неволи?
Коли із ніг поспадають
Ті тяжкі окови?

Світ прекрасний, сонце гріє,
Так весело жити,
А наш нарід під Ляхами
Так мусить бідити!

Голодує, в тяжкій скруті
Мусить проживати,
А Лях хоче останній цент
За податок брати.

Щоби він мав за що пити
Й живіт наповняти,
А наш нарід із голоду
Мусить загибати.

Із глибини мого серця
Тебе, Боже, молю:
Дай, щоб нарід в рідним краю
Мав уже раз волю!

Йосиф Сидор.

У 1947 РОЦІ ВОЛОДІТИМУТЬ ЖІНКИ.

Так кажуть японські святі книги. — Расові ріжниці зникнуть. — Патріотизм небезпечний. — Чи можна вірити у ті книги?

Японський учений Йошіо Маркіно на основі японських святих книг твердить, що в 1947 році настане ренесанс (відродження) — нова доба світової історії, коли національні й расові ріжниці зникнуть, а жінки володітимуть над людством. Святі книги передбачили теж останню світову війну і Йошіо Маркіно математично доказує, що і дальші пророцтва здійсняться. Першою ознакою надходячого відродження світа треба буде вважати рік 1933 або 1936, а дальше ознаки будуть напевно в 1947 році.

Йошіо Маркіно зараз після того, як видав цю нову книжку, дістав більше як дві тисячі листів від жінок і на основі листа **оженився з Американкою,** місс Елизабетою Вілємсоновою. У святих текстах — згідно з якими Японці, на жаль не жиють, сказано, що жінки є основним полом, а мущини його лише доповнюють. Жінки це солодощі й мід життя, а щастя можна осягнути лише тоді, як вони матимуть перевагу. Жінки справжні удержительки цивілізації. Воюючі народи занадто вірять у матеріяльний успіх і низько цінять жінок тому, що вони не можуть воювати та заробляти стільки грошей, що мущини.

Патріотизм є дуже небезпечний для добра народу. Расові забобони ще більше. Інтернаціоналізм осягне свою мету змішанням рас, а цей процес уже самособою скоро поступає вперед. Подружем з Американкою Йошіо Маркіно хоче заманіфестувати за змішування рас. Вислід мішання рас і народів, як, мовляв, уже з історії відомо, дасть на себе ждати довший час. Із пінистої маси викристалізуються нові, гідні подиву, вищі сполуки. Виросте нове людство одновартне та щасливе, без забобонів. Людською та світовою долею кермуватимуть жінки.

Патріотизм такий небезпечний, що створить із маси третьорядних мозків маняків і зовсім викине з рівноваги першорядні мозки. Діти родичів ріжних ворожих собі національностей ще не є такі вузкогруді і національно загорілі, як діти родичів одного народу. Потомки білого батька й чорної матері, або жовтих і білих батьків справедливіше будуть відноситися до вимог обох рас. Мусимо боротися за змішування рас і поборювати противників, бо вони є ворогами поступу та щастя всього світа.

Йошіо Маркіно піддержує своє пророцтво новітнім розвитком, винаходами скорих сполук і міжнародньої комунікації, яка зближує людство.

Зібравши це все вище сказане, якось не хочеться вірити в „правдивість" тих святих книг. По-перше тому, що чейже старовинні японські книжки вихваляли жінок, коли знаємо, що жінка в старину в Японії стояла дуже низько. По-друге й тому не хочеться вірити, бо в давніх часах нікому й не снився якийсь інтернаціоналізм.

Правдоподібніше виглядає, що все вище сказане той якийсь Йошіо Маркіно не вишпирав із якихсь давніх „святих" книг, лише сам понаписував ті мудрощі задля аґітації.

— Як би то було, панно Ірко?

— Щож такого? — стидливо спиталася панна Ірка.

— Як би то було — чи не хотілиб ви бути тією, без якої я не можу жити?

Антін Чехов.

ЗАМРАЧЕННЯ

Село окутала густа мрака. На сільському годиннику бє перша година попівночі. Адвокати Козявкин і Лаїв останками сил, помало чалапаючи, вийшли з ліса та пустилися до хат.

— Ах... слава Богу, ми вже добилися... — каже Козявкин, глибоко відітхнувши. — В наших обставинах пішки зробити пять верств від залізниці, це дійсно тяжка справа. Я страшно змучений. І ще, наче наперекір, ані одночо воза...

— Голубчику, Петрусю, я дальше не можу! Коли за пять хвилин не знайдуся в ліжку, я мертвий...

— У ліж-ку? Не дурій, братіку. Насамперед повечеряємо, випємо трохи чаю, а потім — у ліжко. Я і Вірочка не пустимо тебе так зараз у ліжко. Гарно бути жонатим. Ти, задубіла душе, того не розумієш. Ось приходиш додому змучений, обезсилений... а на стрічу тобі виходить люба жіночка, готовить тобі чай, дає тобі їсти, а на знак вдяки за твої труди, за твою любов, глядить на тебе чорними очима так, що ти, братіку, забуваєш і вбивства, і крадежі, і сенат, і касаційну розправу... Чудово!

— Мені здається, начеб я поломив собі ноги. Ледви йду... Страшно хочу пити.

Приятелі наблизилися до хати та пристанули перед останнім вікном у партері.

— Гарна хатина, — каже Козявкин. — Побачиш завтра, який краєвид відсіля. У вікнах не світиться, себто Вірочка вже поклалася: не хотіла чекати. А в ліжку може журиться, чому я ще не прийшов... (Козявкин вперся палицею у вікно й воно відчиняється). Вона така відважна, що кладеться спати й навіть не замикає вікна (здіймає сурдут і разом з торбою кидає його крізь вікно). Тепло є! А нумо заспіваймо їй під віконцем, вона сміятиметься...

І Козявкин починає співати: „Ой місяцю, місяченьку, не світи нікому..." Співай, Лесю! Вірочко, а може хочеш, щоби ми заспівали тобі Шубертову серенаду?... „Із серця пливуть мені пісні, тугою сповиті..." (Пісню перериває страшний кашель). Гей, Вірочко, скажи Оксані, хай нам відчинить двері... Вірочко! Не лінуйся, дорогенька, встань!

Козявкин зашпотався на камінь і заглядає крізь вікно:

— Вірочко, мамочко, мій янголе, жіночко моя гарненька, встань і скажи Оксані хай нам відчинить двері! Ти не спиш, правда? Мамочко, ми такі змучені й обезсилені, що нам не до жартів. Ми прийшли пішки від стації! Чи чуєш? А до чорта!...

Козявкин пробує видістатися на вікно, та йому посовгнулася нога і він паде на землю.

— Вірочко, може не ялося так жартувати. Бачу, що ти зовсім така вперта дитина, як і була...

— А може Віра Степанівна справді спить? — каже Лаїв.

— Ні, не спить! Напевно хоче, щоби я зчинив бучу та побудив сусідів. Вірочко, я починаю сердитися. Гейже до чорта! Леську, поможи мені вилізти! Ти ледащо... дурна... дурна... й біль і нічого. Ну, Лесю, поможи!

Лаїв, покурюючи, пробує підперти Козявкина. Той якось підноситься та зникає в пітьмі кімнати.

За кілька хвилин чує Лаїв голос свого приятеля: „Вірочко! Де ти, до чорта?... Що то мені паде на руки? Сором!

Нараз почувся шум, лопіт крил і розпучливе кудкудакання курки.

— А проклята! Вірочко, відкіля взялися тут ті кури? Тай скільки їх тут. Ось тут курник, а в ньому індик... кусає мене, песя проклята! — Нараз крізь вікно вилетіли дві курки і, страшно кудкудакуючи, побігли на дорогу.

— Олесю, ми зайшли не в цю хату — боязко каже Козявкин. — Тут самі кури... Видно я помилився...

— Коли так, то вилази зараз! Я вмираю, так мені хочеться пити!

— Зараз, чекай, хай знайду сурдут і торбу.

— Засвіти сірник!

— Сірники в сурдуті... Ще мені лише треба було тут дістатися. Всі хати однакові, їх і чорт не розпізнав би в такій мряці. Ой, індик укусив мене в лице! Прокляте сотворіння...

— Вилази скоро, бо ще подумають, що крадемо кури!

— Зараз... Не можу знайти сурдута. Вся долівка повна курячок і не можу намацати сурдута; кинь мені кілька сірників.

— Я не маю сірників.

— А то гарно! Чудово! Що тепер пічнемо? Не можу відійти без сурдута й торби. Треба їх знайти.

— Не розумію, як чоловік не може розпізнати своєї власної хати — обурився Лаїв. — Пяниця проклятий! Колиб я був знав, що мені приключиться така пригода, я за ніщо в світі був би не пішов з тобою. Я був би тепер дома й був би собі спокійно спав. Мені так хочеться пити... в голові крутиться мені!

— Я зараз вилізу... Ще не вмираєш...

Над головою Лаїва залопотів величезний півень наче шалений. Лаїв глибоко зітхнув і, махаючи руками поперед очі, сів на якийсь камінь.

— Петре, чи йдеш уже?

— Зараз! Я був знайшов торбу, та вже знову згубив її.

Лаїв заслонив голову руками та примкнув очі. Кури сполошилися, тому літають кудкудакаючи довкола нього.

— Худобина! — подумав Лаїв. — Запросив мене до себе в гості, обіцяв мені горячого чаю, а завів мене осьтут, щоби я слухав оці кури...

Сердитий Лаїв опустив бороду на ковнірець, поклав голову на торбу й помало вспокоївся. Втома зломила його й він починає засипляти.

— Я знайшов торбу — почув він триюмфуючий Козявкинів голос. — Тепер ще знайду сурдут і тоді вже підемо!

Аж бач! Нараз крізь сон чує він, як гавкає собака. Насамперед один, потім два, три... Хтось підійшов до Лаїва й щось питається його. Потім хтось по його плечах і голові спинається на вікно. Якась жінка в червоній суконці стапула біля нього з ліхтаркою в руці й щось питається його.

— Ви не маєте права так говорити, — чується Козявкинів голос. — Я адвокат Козявкин, кандидат правиці. Ось вам моя візитівка!

— Навіщо мені ваших паперів?! — відповідає йому хтось хрипливим голосом. — Ви мені сполошили кури й потолочили яйця. Завтра мали вилізти курятка, а ви їх потолочили! Що мені поможе ваша візитівка?

— Не важтеся придержувати мене. Я вам не позволю!...

— Я такий радий би напитися... — подумав Лаїв, намагаючися отворити очі й чує, що по його голові опускається хтось на землю.

— Я Козявкин. Тут моя хата й усі знають мене!

— Ми не знаємо ніякого Козявкина.

— Що говориш? Приклич начальника, він мене знає!

— Не сердьтеся, зараз прийде комендант жандармерії... Ми знаємо всіх тутешніх мешканців, та вас ми не бачили, відколи ми народилися.

— Вже від пятьох літ я жию на літнищі Гнилі Висилки.

— Гнилі Висилки? Цеж Хилево, а Гнилі Висилки є направо, за фабрикою сірників, пять врств відсіля.

— А хай це чорт! То я збився з дороги.

Мішаються голоси людей, собак і курей, а серед того пекольного гамору чути голос Козявкина:

— Чуєте! Я заплачу! Пізнаєте, з ким ви мали до діла!

Голоси помало стихають і Лаїв чує, як його хтось термосить за руку.

ПОДЯКА.

Складаю щиру подяку головному урядови У. Н. Союза за уділення мені запомоги в сумі $50, котрі мені стали в пригоді в моїй хоробі. Дякую також урядникам та членам тов. Запорозька Січ, від. 263 У. Н. Союза.

Катерина Кучинська.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Ню Йорк і околиця до протесту!

Заходом Ініціятивного Комітету ОДВУ відбулися дня 30-го грудня 1932 р. в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку громадянські наради в справі зорганізування великого **протестаційного віча** проти нелюдських польських знущань над Українцями в Галичині, зокрема в цілі напятнування перед світом варварського поступку Польщі, якого вона допустилася, вішаючи двох молодих українських Героїв-Борців: **Василя Біласа й Евгена Данилишина.**

Несподівано велике число офіційних представників, бо понад 100 осіб, які репрезентували 40 українських народніх організацій міста Ню Йорку та всіх околичних громад, дало ще один доказ, як глибоко ці криваві події, в Городку Ягайлонськім і у Львові, заворушили організмом нашої еміграції в Америці. Видно, що наша еміграція стоїть душею близько Рідного Краю та відчуває біль Рідного Краю так, як би це був біль, заданий їй самій.

Одною з дуже замітних річей було це, що майже всі околичні громади, так, як це було в часі протесту проти кровавої „пацифікації", були численно заступлені. Така всегромаянська репрезентація на одних зборах трапляється лише у важних хвилях: тоді, коли край кличе всіх на ратунок.

По зреферуванню справи головою Ініціятивного Комітету приступлено до властивої теми нарад. Вибрано **Ширший Протестаційний Комітет,** в склад якого ввійшли представники всіх репрезентованих на цих зборах організацій. Окремо вибрано зпоміж цього Комітету **Президію Віча.** Присутні представники заявилися за те, щоби це віче було ще одним **великим манiфестаційним протестом** нашої еміграції перед світом проти нелюдського польського поступовання у відношенню до Українців, котрі жиють під Польщею. Участь у ньому має взяти все околичне і нюйорське українське громадянство, а також і чужинці — Литовці, Білорусини й Жиди. Рішено і припоручено технічному комітетови віча постаратися про визначних бесідників від чужинців, зокрема від Американців. Рішено, що віче має відбутись у великій **„Купер Юніон"** салі, **при 8-мій вулиці, між 3-тою й 4-тою евенею (Астор Плейс),** в Ню Йорку. День назначено або 15-го або 29-го січня ц. р., і це полишено Комітетови Віча до вибору. Перед вічем має бути поведена жива пропаґанда в пресі, не тільки в українській, але і в американській та чужинецькій взагалі. Також перед вічем мається розкинути 10,000 летючок з передруком телеґрами з „Ню Йорк Тамс" про останні страшні події в Галичині і з обширним власним коментарем. — На віче будуть покликані представники чужої преси. Можливе є також проголошення українського протесту з ріжних радіових стацій у Ню Йорку.

Крім вибраного згаданого Ширшого Комітету і Президії Віча залишено технічне переведення віча на дальше Комітетови ОДВУ в Ню Йорку.

На покриття коштів підготовання віча присутні делеґати рішили, щоби всі товариства, які входять до Ширшого Комітету, по можности зложили відповідні добровільні датки на цю ціль ще перед вічем. Датки ці мають бути складані на протязі цього тижня, цебто **до 8-го ц. м. включно,** на руки голови Президії, гр. Д. Галичина, в офісі **Українського Народного Дому при 217—218 Іст 6-та вулиця в Ню Йорку,** між годиною **8-мою й 9.30 вечером.** Вже декотрі організації свої датки зложили.

Пригадуємо організаціям, які не вислали були своїх представників на повищі збори, щоб якнайскорше зголосили своїх представників (вистарчить один) до Ширшого Комітету Віча на повищу адресу Українського Народного Дому, так, щоби був ще час проголосити перед вічем повний протестаційний комітет. Зазначуємо також, що після постановлення Президії Віча всі члени Ширшого Комітету, отже представники всіх товариств, які беруть офіційну участь у протесті, будуть сидіти в часі віча враз з президією на сцені, як представники українських громад.

Досі технічний комітет віча винаняв уже салю на **неділю, 29-го січня 1933, на годину від 1-шої до 5.30 пополудні.**

Отут подаємо всі товариства та імена делеґатів, які їх репрезентують у Ширшому Комітеті віча:

Ню Йорк, Н. Й.: Дністер — І. Гузар; Укр. Нар. Дім — Д. Галичин; Жеребецька Любов — П. Бих; Укр. Правосл. Громада — П. Сокальчук; Січ ім. Б. Хмельницького — І. Галичин; Зоря — Ковбаснюк, М. Ликтей; Укр. Демокр. Клюб — М. Пізнак; Просвіта — І. Жовнір; Укр. Хор — Олексів; Укр. Студент. Громада — І. Годівський; Хор „Бандурист" — М. Малець; Укр. Жіноча Громада — Ю. Піщак, пані С. Абрагамовська, Дерих; Бр. Св. Володимира — Солтис; Укр. Реп. Клюб — А. Борак; 204 від. У. Н. С. — М. Близнак; Чорноморська Січ — С. Отаманець; Юкреінієн Сивік Сентер — панна М. Боднар, панна А. Кузів; Сестр. Пресв. Богородиці — пані Петрина; Український Пласт — М. Леськів.

Бронкс, Н. Й.: Укр. Правосл. Громада — гр. Муш, пані Ликтей; Укр. Демокр. Клюб — Дембіцький.

Асторія: Асторійська Громада — А. Климишин.

Бруклин: Укр. Демокр. Клюб — д-р С. Демидчук.

Нюарк, Н. Дж.: Чорноморська Січ, сотня 3. — Чорнюк, М. Шкільний, пані М. Бучак; Укр. Демокр. Клюб — І. Отаманець, А. Мудравський; Правосл. Громада — о. Кушнір; Бр. Вознесення — І. Бучак; Тов. ім. Грушевського — Дорошенко.

Пасейк, Н. Дж.: Укр. Православна Громада — М. Філь; Відділ ОДВУ, ч. 18 — О. Березівський.

Джемейка, Л. Айл., Н. Й.: Союз Українок — пані С. Кузів; Бр. св. Юрія — І. Мельничук.

Озон Парк, Л. Айл., Н. Й.: Союз Українок, від. 35 — пані О. Швед.

Бейон, Н. Дж.: Укр. Народний Дім — гр. Липа.

Йонґставн, Огайо: Сестр. Пресв. Богородиці—А Кузьма.

Гемпстед, Л. Айл., Н. Й.: Українська Парохія — о. Дмитрик.

Також репрезентована була громада **Бабилон, Л. Айл., Н. Й.,** якої делеґат не подав свого назвища. Коли через помилку отут пропущено котре товариство з котроїнебудь громади, просимо зараз зголосити.

До Президії Віча ввійшли: **Дмитро Галичин, Михайло Пізнак, А. Борак, панна Стефанія Абрагамовська, панна Марійка Боднар, М. Бойчук, Д. Чорнюк.**

Тепер лежить обовязок на провідниках усіх згаданих та інших громад підготовити своїх громадян до участи в цьому великому масовому протесті. Мусимо памятати, що у важних хвилях вся українська еміґрація в Америці глядить на почини Ню Йорку і його околиці, та що й цим разом за нашим почином підуть певно й інші громади в Америці. Отже нашим обовязком є дати якнайуспішніший початок. Чим більші маси візьмуть участь у протесті, тим більше значіння матиме цей протест, тим теж більшу користь принесе він українській визвольній справі. Тому всі готуймося до цього грімкого протесту, щоб на ньому не забракло ні одного свідомого і щирого Українця.

Комітет.

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА КРИВЕНЬКЕ, ПОВІТ КОПИЧИНЦІ, ЗАХІДНЯ УКРАЇНА.

Шановні Земляки!

На днях наспів лист з нашого рідного села Кривеньке з просьбою о поміч. Лист підписали: Василь Остапчук (син Антона), начальник громади, Семко Мушій і Павло Федоренко.

Пишуть, що в селі збудовано „Народний Дім", в котрім міститься читальня „Просвіти", Кооператива, Аматорський Кружок, та в якім зосередоточено культурно-економічне життя цілого села.

З огляду на те, що на „Народнім Домі" є довг, звертаються тепер з просьбою до односельчан о поміч.

Це перший раз, за цілий час, рідне наше село звертається до нас о поміч. Тож не відмовмо тій їхній просьбі й даймо по можности свою лепту в допомогу рідному селу. Возьмім за примір сотні „Народних Домів" по селах цілої Галичини, котрі побудовані лише жертвенністю своїх односельчан з Америки.

Наразі в нас заснувався тимчасовий комітет до збирання жертв. В котрій місцевости знаходиться більше число наших односельчан, просимо заснувати такісамі комітети, або злучитись в одно з нашим комітетом. Всякі жертви просимо висилати впрост до села на адресу:

Василь Остапчук, син Антона,
начальник громади, Кривеньке,
почта Товстеньке, пов. Копичинці, Галичина,

або до нашого комітету на адресу:

Mrs. Ksenia Rekrut,
24 Bishop St., Providence, R. I.

Усі жертви будуть оголошені в українських часописах.

На разі зложили слідуючі:

Ксеня з дому Ломацька Рекрут $5; Омелян Рекрут $5; Текля Валедуда $5; Олександра з дому Ломацька Ковалевич $2 і Текля Онисько 50 ц.

За Тимчасовий Комітет села Кривеньке:

Ксеня Рекрут;
Текля Валедуда.

ОРҐАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА

ГОЛОСИ ВІДДІЛІВ У СПРАВІ РЕФОРМИ, НАДІСЛАНІ З ВІДГОЛОСОВАНИМИ БАЛЬОТАМИ, Й УВАГИ ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ.

Відділ 49 у Торонто, Канада, голосував „за реформу", бо каже, що це поможе розвивати Союз і в Канаді.

Замітка: Кілька літ по реформі знайдуться обезпечені в Союзі і в Европі, та скрізь, куди будуть переноситися члени. Бо, перестаючи вкладки платити задля повороту в рідний край, або переносячися кудинебудь за границі Злучених Держав або Канади, можна взяти виплачену грамоту, або продовження, і бути дальше обезпеченим, без огляду на те, де обезпечений перебуває.

Відділ 276 в Ембрідж, Па., відголосувавши „за реформу" вже другий раз, скаржиться, що якісь аґенти вештаються по громадах між членами, і то навіть не Українці, та бунтують людей проти місцевого й головного уряду організації, покликуючися на „Щоденні Пашквілі" і головного радного Питляра. Це вже членам остогидло і тому домагаються, щоби головна управа, як добрий господар, виступила проти того рішучіше, та щоби вимела московське сміття з орґанізації.

Замітка: Коли Ви орґанізацію рівняєте з хатою, то хіба з такою, що має 374 кімнат. Господарями цеї хати є не лиш головна управа, але й усі члени. Як кождий відділ замете свою кімнату так, як головна управа вимела свою, то не буде причини на сміття нарікати. Ви вимагаєте забагато, коли хочете, щоби головна управа замітала ще всі Ваші кімнати, в яких Ви самі повинні бути господарями. Хтож тоді робив би реформу? Не бачите, що Питляр тільки й того хоче тай тільки тому киринить, що бачить Вас „безрадними" і хотів би ще забрати головній управі більше часу на шкоду Вашу й орґанізації. Дайте спокій головній управі, бо тут робиться все, що лише можливе. Та не робіть з Питляра героя, бо й нам вже остогидло про Вашу безрадність вічно слухати, читати й писати.

Увага: Багато голосів відділів не здужано помістити. Кожда почта приносить тих голосів щораз більше. Однак прийшов час, що цю переписку муситься застановити, даючи першенство важнішим черговим справам. Тепер кінець місяця, а з тим місячне замкнення. Заразом і кінець року, а з тим річні замкнення і звіти до державних асекураційних департаментів у тих стейтах, де істнують наші відділи. Вкінці й реформа так якби ухвалена і треба приготовлятися її виконувати без проволоки і без утрати для членів. Просимо бути вирозумілими всі ті відділи, котрих голоси не вспіли бути оголошені, а тих, що ще дальше забираються переписку слати, щоби зволили звертатися безпосередно до редакції „Свободи", як мають щось нового і для всіх інтересного. Закінчуючи цю переписку, головна канцелярія ще раз щиро дякує за співучасть урядникам і членам, та жалує, що всього надісланого матеріялу зужити не можемо і дальше голосів з надісланими бальотами зі своїми замітками поміщувати не може.

В осталім матеріялі, який надійшов в останній хвилі, є багато голосів таких, як приміром з відділу 211, який заявився „проти реформи", але застерігається, щоби його зазачисляти разом з іншими відділами, що таксамо голосували „проти реформи", як таких, що підчиняються проводови Питляра. Тому, щоби по замкненню цеї переписки не ширилося баламутство, або негодовання, головна канцелярія заявляє, що зачисляти всіх голосуючих „проти реформи" як таких, що є під впливом Питляра, було би грубою несправедливістю і неправдою. Головна канцелярія є в можности в справі визнаватися докладно і обовязана на тім місці ствердити, що це не є правдою, що голоси „проти" реформи це голоси ворожі або походячі зі шкідливого впливу большевицької аґітації. Таксамо є неправдою, що всі голоси „за реформу" не є вільними голосами членів, тільки вислідом аґітації зі сторони головної управи. Фактом є, що головна управа аґітації за реформу не вела, а тільки її всіми можливими способами поясняла, бо це було її обовязком.

Сам плян реформи розложений на дволітній та на добровільний перехід, доказує, що головна управа не мала і не має наміру вживати сама, або за посередництвом конвенції, іншого способу до перенесення членів зі старого роду до нового, а тільки отвертим переконуванням членів, явними доказами, що новий рід ліпший, бо дає більшу ґарантію для членів вдержатися в орґанізації, а орґанізації більшу ґарантію дальшого істнування і скорішого розвою. Теперішні голоси „проти реформи" доказують лиш одно, а саме: що головна управа ще не вспіла всіх членів переконати, а мале число тих голосів вказує, що до їх переконання й дальше не потрібно буде ніякої аґітації, бо тепер вже практика реформи та наглядні приклади їх переконають. Вислід голосування доказує, що між нами є ще багато таких, що „не повірять, поки не змірять". А ця реформа є доволі тяжка до змірення. Головна управа це предвиджувала і тому аж дво-річний плян зладила. Під вплив ворожої аґітації не можна без застережень зачисляти навіть тих відділів, що нібито на заклик Питляра зовсім не голосували, але нібито лишили справу рішати конвенції, бо й це може бути лиш погляд одиниць, а не всіх членів; та коли прийдеться тим членам вимінювати старі грамоти на нові та вкладки платити, то вони будуть робити не те, що конвенція або більшість членів рішили, але те, що самі будуть уважати для себе кориснішим. Тим відділам також потрібно не ухвал, не примусу, але переконання і доказів. І до того зараз приступаємо.

Щож до самої „ворожої кампанії", то результат голосування вказує, що та ворожа кампанія зробила поправді більше прислуги ніж лиха. Та кампанія змушувала членів справу обговорювати на ріжний лад і таким чином доходити до переконання. Хто знає, чи результат голосування був би якраз такий, який є, якби не було цеї ворожої кампанії. І тому, хоч вона велася в нахабний та простацький спосіб; хоч вона неодного члена й урядника ображала і денервувала, як це видно з многих нарікань, надісланих з бальотами, а для загалу була прикрою, мерзкою, то цю прикрість ми перенесли не без користи для загальної справи — такої великої міри і ваги, як реформа орґанізації.

Доложім тепер спільних зусиль, щоби ця реформа увінчалася наміреними успіхами та щоби з неї вповні скористали ті, для котрих вона призначена, то є поодинокі члени і ціла орґанізація.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СТ. ЛУІС, МО.

Чи справді українці в Ст. Луіс "sleep"?

Минув уже рік, як у „Свободі" була поміщена кореспонденція про життя української громади в Ст. Луіс, Мо. Та це ще не значить, що цілий рік Українці тут, на Середущім Заході, спали. В Ст. Луіс та в поблизьких околицях, як Іст Ст. Луіс, Ілл., та Медісон, Ілл., є досить Українців, але (біда з тим „але!") українським життям живе лише невеличка частина їх — це ті, що гуртуються коло народного дому та при української православної церкві. Решта як загрузла в рутенськім та москвофільськім багні, так і не хоче з нього вилазити. Навіть слова: Україна, Українець — виводять їх з рівноваги.

І от маленька громадка свідомих національно Українців, маленька числом, але сильна духом, не зважаючи на загальну кризу, безупинно підтримує святий огонь любови до своєї Батьківщини, підтримує морально з матеріяльно Рідний Край, підтримує й ті місцеві інституції, які працюють над освідомленням народу й розгрівають той святочний огонь.

В осени минулого року зорганізувався тут Український Національний Хор. Правда, й до того часу тут істнував при українській православній церкві „Молодечий Співацький Гурток ім. М. Лисенка" під орудою учителя Д. Музички, — цей хор і до цього часу істнує та співає в церкві, як також виступає й підчас національних свят, — але була думка створити великий хор без ріжниці партій і переконань, щоб можна було репрезентувати українське мистецтво перед чужинцями. Та всі найгоpячіші заклики до вступу в цей незалежний хор нічого не помагали. Лише молодечий хор скріпився старшими силами з православної парохії. Була молодь і зпоза цієї парохії, котра хотіла вступити до хору, але родичі під впливом інших сил не дозволяли на такий „гріх". Всеж Національний Хор зорганізувався і почав свою працю. Невеликий він і не має визначного голосового матеріялу, тому всю свою працю покладає на **виконання** української пісні.

Скоро по зорганізуванню, бо вже в листопаді (м. р.), по запрошенню Комітету Фармерсько-Господарської Вистави Середущого Заходу виступав на відкритті цієї Вистави на величезній "Arena", яка має самих сиджень 27,000. Тут може вперше теперішні Американці побачили українське вбрання, почули українську пісню (помимо концертів О. Кошиця 10 літ передтим), а, головне, почули інформації про Україну, які при мікрофоні виголосив гром. М. Петрівський до публики.

Слідом за цим відбувся силами цього хору Листопадовий концерт, на якому на краєві цили зібрано як на тяжкі часи дуже поважну суму, бо по відчисленню видатків вислано до Обєднання $232.00.

В тихже часах на запрошення одної християнської місії на Савт Луіс співав у церкві цієї місії концертову точку.

В січні біжучого року православна парохія влаштувала „Свято Злуки", яке тут відбулося вперше, розуміється силами хору.

На запрошення Американського Комітету влаштування памяти Юрія Вашингтона хор виступав на відкриттю цього свята в лютім.

Знову на початку весни відбулося Шевченкове Свято, з якого дохід пішов на купно українського прапора, щоб у принагідний час Українці могли репрезентувати себе разом з іншими народностями.

В Томину неділю відбувся ювилейний концерт на честь Рідної Школи в присутности делеґата Рідної Школи, п. Л. Ясінчука. На тім концерті зібрано $156.00, які передано делеґатови як ювилейний дар.

В серпні відбулося посвячення українського прапора, з якого дохід пішов на покриття коштів придбання прапора, а решта на підтримку Народного Дому.

Молодечий співацький гурток ім. М. Лисенка також справив для себе чудовий український прапор.

В осени біжучого року п. В. Авраменко зорганізував у Ст. Луіс школу танків з відділом в Медісон, Ілл.

Дня 20 листопада відбувся перший виступ школи танків разом з **національним хором** в найповажнішім в Ст. Луіс театрі "Odeon".

По цім виступі переважаюча більшість танцюристів бере другий вищий курс танків, разом з тим організується нова школа танків в Іст Ст. Луіс, Ілл., й т. д.

Крім всіх вище наведених проявів життя української громади в Ст. Луіс було ще багато ріжних льокальних підприємств, які всеж мали національний характер і показували, що великою помилкою булоб говорити, що Українці в Ст. Луіс сплять. Сплять вони лише одному, а саме: не розписуються на цілі шпальти в газетах та не вихвалюють себе понад міру після кождого концерту, чи якого іншого підприємства.

Справедливість вимагає згадати, що в усіх згаданих проявах українського життя в Ст. Луіс крім Національного Хору, якого діріґентом є о. П. Корсуновський, велику участь приймають: головний радний У. Н. Союза, шан. д-р М. Клим, та старий, заслужений гром. М. Петрівський, як також і більш енергійні члени української громади.

Отже Ст. Луіс "doesn't sleep!"

Козак з Лугу.

РОЗВІЯНІ МРІЇ.

Минули дні кохання,
Минули чарівні;
Лишилися зітхання
І спомини одні.
Розвіялись всі мрії,
Мов хмари розійшлись,
І плекані надії
О зраду розбились.
Я знаю, що ніколи
Не вернуть щастя дні;
Чом в серці мов щось коле,
Чом тяжко так мені?

П. Т.

СОВА І ВОРОНА.

(Байка).

Повечерявши курчатком молоденьким,
На дерево ворона сіла ночувать
І поки почало смеркать,
Почистила свій ніс і піря порівнала;
А коли смеркло вже,
То крякнула раз з пять
І стихла і дрімать почала.
Та в дереві, ніби на зло,
Дупло широкеє було,
А у дуплі сова сиділа
Тай виглянула, обдивилась…
Побачивши ворону, причепилась
І ну лайками обкидать:
„Нехай тобі чорти,
Яка погана ти!
Не дурно то тебе вороною назвали!
І дзюб, як долото,
І піря, наче хто
В болото обталапав.
Та і кричиш же ти, небоже,
Що й вмерлих побудити можеш
І криком зорі з неба поскидать".
Ворона довго слухала ті лайки
І з них ніби клубочок намотала,
А потім до сови з усміцкою сказала:
„Ти мабуть тому до мене причіпилась,
Що в зеркало ніколи не дивилась:
Ану, попробуй, подивись,
А потім лаяти берись".

П. Т.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КЛІВЛЕНД, О. Подається до відома членам Тов. Сокіл, від. 336, що місячні збори відбудуться в неділю, 8 січня, в годині 1-ій пополудни, в гали У. Н. Дому. Обовязком є кождого члена явитись на збори. Довгуючі члени повинні вирівнати залеглі вкладки. На річних зборах зістали вибрані слідуючі урядники: Григорій Кісіль, голова; Гр. Степанек, фін. секр.; Мих. Савчак, рек. секр.; Тома Федорчак, Мих. Лещишин і Павло оКваль, контр комісія; И. Клипка, Мих. Матишин, Ів. Сеник, Ів. Паплик і Микола Голдер, надз. хорих; Максим Куць, Мих. Більо, Ст. Пелих і Мих. Лещишин, листонош; Дм. Ґрабський і Гр. Кальницький, прапорщики. — Григорій Степаник, фін. секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що на річнім мітінгу 11 грудня зістали вибрані урядники на 1933 рік: Василь Шишка, предс.; Н. Н., заст.; Антін Будник, кас.; І. Демчик, заст.; Лука Демчук, секр.; І. Вербицький, заст.; Андрій Чепеляк, Володимир Загоруйко і Олекса Потіха, контрольори; Самійло Вітушинський і Текля Антонюк, доглядачі хорих. Мітінги будуть відбуватися в другу неділю в місяци. В січні мітінг не відбудеться з причини свят, тому члени мають принести свої вкладки до секретаря найдальше до 22 січня, або можуть доручити предсідателеви або касієрови. Напоминається тих членів, котрі що раз більше довгують, щоби старалися ботай трохи сплачувати, бо інакше поступиться з ними після статута. Також повідомляється членів, що хора запомога не буде виплачена, коли член вразі слабости не повідомить доглядачів хорих або уряд, а тільки принесе свідоцтво лікарське. — В. Шишка, предс.; Лука Демчук, секр.; Антін Бодник, кас.

БОСТОН, МАСС. Тов. ім. Дружина Князя Данила, від. 238, повідомляє своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться 8 січня, в гали укр. прав. церкви, зараз по відправі. Проситься, щоби кождий член прийшов та заплатив свою вкладку, бо секретар не є обовязаний ходити по хатах за вкладками. Котрі члени не заплатили минувшого місяця, зволять вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть виключені з Союза. На річнім мітінгу ухвалено, що кождий член має зложити однораззово 10 ц. на почтові значки для секр. Цю ухвалу кождий член обовязаний виконати. До уряду на цей рік увійшли: Ілія оЧпик, гол.; Д. Сілінський, кас.; Н. Давискиба, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 234, подає д овідома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що на річнім мітінгу 1 січня вибрано слідуючий уряд на 1933 рік: Ілія Ґенеґа, предс.; И. Арцішевський, заст.; Константин Пілат, фін. секр.; Михаїл Ґенеґа, кас.; Михаїл Гринішак, рек. секр.; Михаїл Огор і Матвій Могила, комітет хорих; Павло Сташків, Василь Вітушинський і Петро Пілат, контрольори; Стефан Фуртас, хорунжий. Адреса секр.: К. Пілат, 161 First St., Elizabeth, N. J.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 352, вибрало слідуючий уряд на 1933 рік: Іван Пацановський, предс.; Петро Ладник, секр.; Михайло Гавриляк, кас.; Гр. Бандрівський і Мих. Шуригайло, контр. комісія; Мих. Ковальчук і Теодор Головчак, дозорці хорих.

ЧИ МОЖНА ПОСИВІТИ ЗА КІЛЬКА ГОДИН?

Кожен із нас певно вже нераз читав або чув, що люди з жаху або зі смутку чи зворушення — посивіли за кілька годин. Та це все лише байки. Посивіти за ніч годі. Професор Альберт у фаховому журналі „Мінхенер Медіцініше Вохеншріфт" старається збити цей переказ, так дуже поширений по всьому світі. Тяжко пояснити, відкіля взявся такий переказ. У всякому випадку годі його фізіольогічно пояснити. Сиві волоски то не є такі, щоби тратили свій колір, лише такі, які виростають уже безбарвні. Волосся випадає, а на їх місце виростає нове. Волосся може вирости сиве, одначе коліровий волос ніколи не посиве. Смуток, зворушення, недуга самі собою помагають ростові сивого волосся і можуть приспішити його ріст; про це нема що сперечатися. Шкіра перестає забарблювати пігменти і на голові росте сиве волосся. Одначе посивіти за ніч, або за кілька годин, неможливо — це твердить професор Альберт зовсім певно й рішучо.

Гриць хоче женитися. Гриць не заробляє нічого, а його найсердечніща Гануся також бідна. Та по що має він багатого батька? Гриць сідає тай пише: „Дорогий Батьку! Я залюбився в гарну, однак бідну дівчину. Не міг би Ти мене обдарувати конечно потрібним до вінчання?"

Відворотною почтою одержує відповідь: „Любий Сину! В прилозі посилаю Тобі найважніще до вінчання — твою метрику".

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ. (40)

Сер Малюд почервонів зі злости. „Мій пане, князю. Я пізнаю англійського лицаря з його вигляду, як тільки побачу"… „Годі!" — перебив його князь. „Якщо ти не з Єрусалиму, то звідки ти?" — запитав князь Блейка. „З Ню Йорку", відповів Блейк". „А що не казав я тобі!" — вигукнув сер Малюд, звертаючись до дівчини. „Де той Ню Йорк?" — запитала дівчина. „Ага, питай його! Хай він видумає таке місто, якого в світі нема!" — завважив сер Малюд.

„Ню Йорк?!" — дивувався князь. „Хіба є таке місто в Святій Землі? Ми лицарі святого хреста, його ніколи не чули". На це Блейк відповів з усмішкою: „Та то не легко знайти Ню Йорк у Палестині!" „Розкажи мені, як ти перейшов до Німру через лінію ворогів? Розкажи мені, як зорганізоване в Ню Йорку лицарство. А крім того розкажи мені, як вороги обступають нас довкола та де вони розташовані тут?" — питався князь.

„Я чотири дні блукав по джунглях і не бачив живої людини. Нема ніяких ворогів довкола вашого міста", відповів Блейк. „Що!? нема ворогів!?" — вигукнув князь. „А що, не казав я, що він шпигун!" — зі злобою й задоволенням завважив лицар ворогів довкола нас?" — говорив далі князь. „Алеж чому півсема віку наше лицарство тут сидить, коли ти кажеш що ніхто нас не оточує?" Малюд знову завважив: "Він шпигун і хоче приспати нашу чуйність".

„Коли ви мені не вірите, то можете мене обшукати; можете піти зі мною поза володіння Німру", говорив Блейк. „Це ти так говориш до мене, княже?!" — спитав його князь. „Ваша світлосте!" — завважив сер Ричард. „Прошу не звертати уваги на те, що сер Джеймс взагалі говорить з незнаною нам манерою. Та я певний, що він лицар і не ворог нам". Після того князь запитав коротко Блейка: „Чи хочеш поступити до мене на службу?" „Так!" — відповів Блейк, дивлячися з іронією на сера Малюда.

—o—